

// Organizational Science (September–October, 2002). – P. 547–566. **4.** Pfeffer J. New Directions for Organization Theory: Problems and Prospects / J. Pfeffer. – Oxford University Press USA, 1997. **5.** Savchenko A. V. Iz materialov konferentsii «Menedzhment segodnya» / A. V. Savchenko. – Izdatelskiy dom Grebennikova [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.grebennikov.ru>. **6.** Hatch M. J. Conversation at the Border between Organizational Culture Theory and Institutional Theory / M. J. Hatch, T. Zilber // Journal of Management Inquiry. – 2012. – Vol. 21, № 1. – P. 94–97. **7.** Chuvaridynskiy O. H. Stratehiia orhanizatsiinoho potentsialu trudovykh kolektyviv [The Strategy of Institutional Capacity of Labor Collectives] / O. H. Chuvaridynskiy // Rynok pratsi ta zainiatist naselennia. – 2011. – No. 3. – P. 53–56. **8.** Shiyarov I. A. Organizatsionnoe obespechenie vnedreniya kontseptsii upravleniya riskami promyshlennogo predpriyatiya [Organizational Support for the Introduction of the Concept of Risk Management of the Industrial Enterprise] / I. A. Shiyarov // Ekonomichniy visnyk Donbasu. – 2010. – No. 1 (19). – P. 110–117. **9.** Sabadyrova A. L. *Teoretychni osnovy orhanizatsii potentsialu pidpriemstva* [The Theoretical Basis for the Organization of the Enterprise Potential] / A. L. Sabadyrova // Ekonomist. – 2010. – No. 1. – P. 34–35. **10.** Diuk A. A. *Otsinka orhanizatsiinoho potentsialu pidpriemstv* [Assessment of Organizational Capacity of Enterprises] / A. A. Diuk // Innovatsiina ekonomika : Vseukrainskiy naukovo-vyrobnychiy zhurnal. – 2010. – No. 3. – P. 147–149. **11.** Lysyi I. *Kliuchovi aspekty upravlinnia potentsialom vitchyznianskykh pidpriemstv u suchasnykh umovakh* [Key Aspects of Potential Domestic Enterprises in Modern Conditions] / I. Lysyi // Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii «Ekonomika». – 2008. – Issue 39. – P. 276–280. **12.** Maksymenko I. O. Rynkova vartist pidpriemstva yak rezultat realizatsii yoho ekonomichnoho potentsialu [The Market Value of the Company as a Result of the Implementation of Its Economic Potential] / I. O. Maksymenko, V. I. Bokii // Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. – 2008. – Vol. 1, No. 3. – P. 192–221. **13.** Oskolskiy V. Sovershenstvovanie korporativnogo upravleniya kak sredstvo privlecheniya investitsiy pri pomoshchi mekhanizmov fondovogo rynka [Improving Corporate Governance as a Means of Attracting Investments Through the Mechanisms of the Stock Market] / V. Oskolskiy // Ekonomika Ukrainy. – 2006. – No. 8. – P. 4–9. **14.** Hontareva I. V. Umovy formuvannia ta vlastyosti systemnoi efektyvnosti diialnosti pidpriemstva [Conditions for the Formation and Properties of the System Efficiency of the Enterprise] / I. V. Hontareva // Ekonomika rozvytku. – 2014. – No. 4 (72). – P. 79–82. **15.** Kharchenko S. V. Upravlinski aspekty zabezpechennia rezultatyvnosti vykorystannia potentsialu pidpriemstva [Management Aspects of Performance Using the Potential of the Company] / S. V. Kharchenko // Aktualni problemy ekonomiky. – 2009. – No. 8. – P. 141–149.

Інформація про автора

Муренець Ірина Григорівна – викладач кафедри економіки підприємства та менеджменту Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (пр. Леніна, 9а, м. Харків, 61166, Україна, e-mail: ira-murenec@yandex.ru).

Информация об авторе

Муренец Ирина Григорьевна – преподаватель кафедры экономики предприятия и менеджмента Харьковского национального экономического университета имени Семена Кузнеця (пр. Ленина, 9а, г. Харьков, 61166, Украина, e-mail: ira-murenec@yandex.ru).

Information about the author

I. Murenets – Instructor, Department of Economy of Enterprise and Management, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (Lenina pr., 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine, e-mail: ira-murenec@yandex.ru).

*Стаття надійшла до ред.
29.08.2015 р.*

JEL Classification: C63.D24

УДК 658.7

МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ЦИКЛАМИ ВІДТВОРЕННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ НА МАШИНОБУДІВНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Крохмаль С. С.

Анотація. Досліджено наявні моделі управління матеріальними ресурсами та встановлено, що вони не враховують характеристики машинобудівних підприємств, а саме багатонаменклатурність продукції і тривалість циклу виробництва. Тому постає об'єктивна необхідність у розробці моделі управління матеріальними ресурсами для цих підприємств, яка дозволить здійснювати управління матеріальними ресурсами на всіх етапах відтворювального циклу підприємства. Особливістю запропонованої системи є координація функціонально-організаційних зв'язків між

© Крохмаль С. С., 2015

суб'єктами управління та процесами відтворення матеріальних ресурсів, що здійснюються відповідно до фінансово-економічної ситуації на підприємстві.

Ключові слова: матеріальні ресурси, модель управління, інформаційні системи управління, відтворення матеріальних ресурсів, машинобудівне підприємство.

МОДЕЛЬ УПРАВЛЕНИЯ ЦИКЛАМИ ВОСПРОИЗВОДСТВА МАТЕРИАЛЬНЫХ РЕСУРСОВ НА МАШИНОСТРОИТЕЛЬНОМ ПРЕДПРИЯТИИ

Крохмаль С. С.

Аннотация. Исследованы существующие модели управления материальными ресурсами. Установлено, что они не учитывают характеристики машиностроительных предприятий, а именно многономенклатурность продукции и продолжительность цикла производства. Поэтому возникает объективная необходимость в разработке модели управления материальными ресурсами для таких предприятий, позволяющей осуществлять управление материальными ресурсами на всех этапах воспроизводственного цикла предприятия. Особенностью предлагаемой модели является координация функционально-организационных связей между субъектами управления и процессами воспроизводства материальных ресурсов, осуществляемых в соответствии с финансово-экономической ситуацией на предприятии.

Ключевые слова: материальные ресурсы, модель управления, информационные системы управления, воспроизводство материальных ресурсов, машиностроительное предприятие.

A MODEL FOR MANAGING THE REPRODUCTION CYCLE OF MATERIAL RESOURCES AT THE MACHINE-BUILDING ENTERPRISE

S. Krokhmal

Abstract. The existing models of material resources management have been studied and it was determined that they do not take into account the characteristics of the machine-building enterprises, namely, the multiproduct output and duration of the production cycle. Therefore, there is an objective need to develop a model of material resources management for these enterprises permitting to control material resources at all stages of the reproductive cycle of the enterprise. A characteristic feature of the proposed model is the coordination of the functional and organizational relationships between the subjects of management and the coordination of the reproduction process of material resources carried out in accordance with the financial and economic situation at the enterprise.

Keywords: material resources, management model, management information systems, reproduction of material resources, machine-building enterprise.

Вступ. У сучасних умовах виробництво не може існувати і розвиватися без високоефективної системи управління. Постійно зростаючі вимоги ринку, завдання оптимізації витрат, необхідність швидкого регулювання виробництва на зростаючі вимоги споживачів в умовах жорсткої ринкової конкуренції не можуть базуватися тільки на досвіді та інтуїції менеджерів. Тому для вирішення зазначених завдань управлінської діяльності на сучасних підприємствах використовують різні моделі управління, в яких інформаційний процес управління автоматизований за рахунок застосування спеціальних методів обробки даних, що використовують комплекс обчислювальних, комунікаційних та інших технічних засобів із метою отримання і доставки результатної інформації користувачеві-фахівцю для виконання покладених на нього функцій управління. Одним із ключових об'єктів управління на підприємстві виступають матеріальні ресурси, що обумовлено значною часткою матеріальних витрат у собівартості продукції промислового підприємства, а також високою залежністю виробництва від ритмічності поставок матеріалів тощо. Використання різних моделей управління створює умови для підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами за рахунок рішення задач складання і контролю виконання планів закупівлі матеріальних ресурсів відповідно до потреб виробництва і збуту продукції (товарів, послуг), завдяки чому стає можливою оптимізація обсягу і структури складських запасів, знижується ризик зупинки виробництва через відсутність необхідних видів матеріальних ресурсів.

Питання управління матеріальними ресурсами на основі використання різних моделей управління розглянуто у працях таких науковців: М. А. Окландер [1], А. І. Якімова [2], Р. Р. Ларіної [3], І. В. Бабенко [4], Д. П. Хоббса [5], Г. І. Карімова [6], Д. А. Гаврилова [7], О. В. Бахурець [8], Е. Л. Шуримова [9]. Але всі науковці розглядають управління матеріальними ресурсами лише на фазі постачання, проте такий підхід є неприйнят-

ним для машинобудівних підприємств, які характеризуються багатонаменклатурним випуском продукції та її тривалим циклом виробництва. Для цих підприємств управління матеріальними ресурсами слід розглядати на всіх етапах відтворювального циклу підприємства.

Постановка задачі. У зв'язку з вищеозначеним виникла як наукова, так і практична необхідність розробки моделі управління циклами відтворення матеріальних ресурсів на машинобудівних підприємствах, яка б дозволяла координувати функціонально-організаційні зв'язки між суб'єктами управління та процесами відтворення матеріальних ресурсів відповідно до фінансово-економічної ситуації на підприємстві, в чому і полягає мета статті.

Результати. Автором було проаналізовано основні моделі управління, що використовуються на практиці під час управління матеріальними ресурсами. До основних моделей, які забезпечують штовхаючу систему управління матеріальними ресурсами, є MRP I (планування потреби в матеріальних ресурсах), MRP II (планування виробничих ресурсів), DRP (розподіл ресурсів), ERP (планування ресурсів підприємства), ERP II (управління внутрішніми ресурсами і зовнішніми зв'язками підприємства), LRP (планування та контроль матеріального потоку), CALS (безперервна інформаційна підтримка поставок і життєвого циклу). Особливий інтерес представляють моделі тягнутої системи управління матеріальними ресурсами, базовими та найбільш розповсюдженими з них є JIT («точно в термін»), KANBAN (у перекладі «картка»), OPT (оптимізована виробнича технологія), LP («худе виробництво»). В останні роки в багатьох країнах були здійснені спроби створити комбіновані моделі для взаємного усунення недоліків, притаманних тягнучим та штовхаючим системам управління матеріальними ресурсами. Зазвичай до таких комбінованих моделей відносять MRP III (поєднання MRP II-KANBAN), ECR (ефективне реагування на запит споживачів), CRM (менеджмент безперервного поповнення запасів), EDI (електронний обмін даними), SCM (управління ланцюгом постачання), ТМВ (логістика в реальному масштабі часу), VAL (логістика доданої вартості), E-Logistics, VL (електронна логістика).

Таким чином, на сьогодні існує велика кількість моделей, які дозволяють підвищити ефективність управління матеріальними ресурсами. Одні дозволяють побудувати управління на принципах штовхаючої системи, другі – на принципах тягнутої системи, треті є удосконаленням перших і других. Усі розглянуті моделі взаємозв'язані, а виникнення нових моделей – це розвиток попередніх. Такий розвиток моделей управління матеріальними ресурсами обумовлений вимогами підприємств та зовнішнього середовища, які виникали у певний період розвитку економіки, а також еволюцією комп'ютерно-інформаційних технологій. За такого різноманіття моделей управління матеріальними ресурсами керівникам машинобудівних підприємств нелегко прийняти рішення щодо вибору конкретної моделі. Цьому процесу має передувати ретельний аналіз потреб підприємства, передумов для впровадження подібних рішень та ще багато інших факторів, які можуть вплинути на кінцевий вибір. Важливе значення для розв'язання цієї проблеми мають задачі, що вирішуються цією моделлю. Перелік таких задач для кожного підприємства буде своїм, але загальними можна вважати: вартість упровадження та експлуатації моделі; зручність та відкритість для інтеграції, зручний та зрозумілий інтерфейс; гнучкість налаштувань; наявність спеціалістів із відповідним рівнем кваліфікації для роботи з системою тощо.

Всі розглянуті моделі управління матеріальними ресурсами були сформовані за певного стану зовнішнього та внутрішнього середовищ, що накладає суттєві обмеження щодо їх упровадження, проте на їх основі підприємство може сформулювати власну систему, яка задовольняє всім поставленим задачам.

На основі аналізу розглянутих вище моделей управління матеріальними ресурсами, враховуючи особливості машинобудівної галузі та специфіку вітчизняної економіки, ґрунтуючись на системному підході, постає завдання сформулювати таку модель управління матеріальними ресурсами, яка б змогла використовуватись у практичній діяльності на машинобудівному підприємстві України.

Формування моделі управління матеріальними ресурсами повинно мати за мету забезпечення ефективності витрат та одержання прибутку, що реально виправдовує ці витрати, орієнтуватися на випереджаюче відображення динаміки розвитку матеріальних ресурсів промислового підприємства [10]. Побудова моделі управління матеріальними ресурсами дозволить виявити вузькі місця цієї системи, оцінити наявні резерви, а також спланувати напрямок і темпи розвитку системи. Означені вище теоретичні положення надають основу для побудови моделі управління матеріальними ресурсами на підприємстві, що наведено на рис. 1.

Наведена на рис. 1 модель сприяє оптимізації матеріальних ресурсів і фінансових потоків, а також підвищенню ефективності функціонування підприємства в цілому. Базовими складовими моделі є: суб'єкти управління, об'єкти управління, функціональні етапи, рівні та інструменти управління, а також інформаційна складова, поєднання яких являє собою дієву систему управління матеріальними ресурсами підприємства.

Модель управління матеріальними ресурсами включає три рівні управління – стратегічний, тактичний (функціональний) та оперативний рівні, які характеризують різні етапи розвитку підприємства, періоди досягнення поставлених цілей та вирішення завдань. На стратегічному рівні розробляються рішення, спрямовані на досягнення цілей довгострокового характеру. Тут визначаються цілі та здійснюється довгострокове планування. На тактичному рівні розробляються середньострокові, поточні та оперативно-календарні плани і контролюється хід їх виконання.

Модель управління матеріальними ресурсами

Об'єкт управління: матеріальні ресурси

Рис. 1. Модель управління циклами відтворення матеріальних ресурсів на машинобудівному підприємстві

На оперативному рівні здійснюється збір первинної інформації про всі зміни, що відбуваються в об'єкті управління, її аналіз і розробка рішень, спрямованих на досягнення встановлених планами цілей і завдань. Тому суб'єктами управління на різних рівнях управління виступають різні суб'єкти, такі як керівництво підприємства та усі працівники структурних підрозділів, які впливають на процес відтворення матеріальних ресурсів.

Група суб'єктів управління, які впливають на елементи системи на стратегічному рівні, забезпечує встановлення стратегічних цілей функціонування підприємства та визначає мету управління матеріальними ресурсами на цьому етапі розвитку підприємства, а також проводить їх коригування. До цієї групи суб'єктів управління відносять топ-менеджерів підприємства.

На тактичному рівні суб'єкти управління забезпечують планування оптимальних розмірів заводських замовлень на певний період, організують роботу з постачальниками, здійснюють контроль за підтримкою запасів на нормативному рівні, а також забезпечують координацію та системний взаємозв'язок постачання зі складуванням, транспортуванням, виробництвом та збутом. Це керівники та заступники відділів / управлінь постачання та виробництва, планово-економічного, фінансового відділу, відділу головної бухгалтерії, тендерних закупівель, стандартизації та якості, транспортного відділу, юридичний відділ, виробничо-диспетчерське управління.

На оперативному рівні суб'єктами управління виступають фахівці, розглянутих вище відділів / управлінь, які приймають управлінські рішення та відповідають за результати руху матеріальних ресурсів у процесі їх відтворення. На цьому рівні визначають планову суму необхідних матеріальних ресурсів, розраховують їх кількість на плановий обсяг товарної продукції, погоджують кожну асортиментну позицію матеріальних ресурсів за видами продукції, а також співвідносять із залишками матеріальних ресурсів, розраховують обсяг постачання, враховують транспортні норми та, як результат, формують бюджет закупівель. Також організують надходження матеріальних ресурсів на підприємство та оцінюють пропозиції потенційних постачальників за рівнем їх відповідності потребам підприємства.

Таким чином, суб'єкти управління формують цілі функціонування об'єкта управління та здійснюють контроль за їх виконанням, безпосередньо організують постачання матеріальних ресурсів, їх збереження, переміщення у технологічному циклі та збереження до моменту відвантаження готової продукції, тобто забезпечують цикли відтворення матеріальних ресурсів підприємства. Об'єктом управління є матеріальні ресурси, а саме сировина, основні та допоміжні матеріали, комплектуючі вироби, напівфабрикати, операційні заділи деталей та складальних вузлів, інші матеріальні цінності, які розглядаються у розрізі основних номенклатурних груп, підрозділів підприємства, видів діяльності, процесів, а також готова продукція до моменту її відвантаження.

Основними зі складових елементів моделі управління циклів відтворення матеріальних ресурсів є функціональні завдання, які охоплюють планування, організацію, контроль і регулювання матеріальних ресурсів. Слід зазначити, що виконання функціональних завдань проводиться у чітко окресленій послідовності, яка являє собою алгоритм управління циклами відтворення матеріальних ресурсів, що зображений у вигляді послідовності прийняття рішень. Це дозволяє організувати систематичну злагоджену роботу суб'єктів управління та налагодити горизонтальні зв'язки між ними, при цьому подолати непогодженість у прийнятті рішень керівників. Вирішення функціональних завдань досягається за рахунок застосування ряду інструментів (ABC-аналіз, XYZ-аналіз, сценарне планування, бюджетування, нормування, факторний аналіз тощо).

Найбільш змістовними елементами моделі управління матеріальними ресурсами на підприємстві є інформаційне забезпечення бізнес-процесів та контроль за їх протіканням. У процесі управління виникають інформаційні потоки між об'єктом і суб'єктом управління матеріальними ресурсами, а також між ними і зовнішнім середовищем. Спрямованість внутрішніх інформаційних потоків характеризує прямий і зворотний зв'язок у системі управління.

В моделі управління циклами відтворення матеріальних ресурсів мають використовуватись певні регулятивні індикатори, які дозволяють визначити стан системи у конкретний період часу та прийняти відповідні управлінські рішення. Це передбачає використання комплексу показників ефективності управління, а саме рентабельності матеріальних ресурсів, матеріаломісткості та оборотності запасів матеріальних ресурсів, що відображає успішність реалізації усіх операцій, які включено до моделі, та надає інформаційну базу для контролю.

Висновки. Сформовано модель управління циклами відтворення матеріальних ресурсів на машинобудівному підприємстві, яка включає функціональну складову, що являє собою послідовність етапів впливу організаційної складової на об'єкт управління за допомогою використання інструментарію управління та інформаційної складової на всіх етапах циклу відтворення та рівнях управління. Використання запропонованої моделі дозволить машинобудівному підприємству оцінити стан управління матеріальними ресурсами, виявити вузькі місця в управлінні, покращити його рівень у майбутньому, а також дозволить побудувати та оцінити

майбутні можливі варіанти розвитку подій на підприємстві. Напрямами подальших досліджень є проведення імітаційного експерименту з метою вивчення закону функціонування і поведінки з урахуванням заданих обмежень і цільових функцій в умовах імітації і взаємодії із зовнішнім середовищем.

Література: 1. Окландер М. А. Логістична система підприємства : монографія / М. А. Окландер. – Одеса : Астропринт, 2004. – 312 с. 2. Якимов А. І. Технология имитационного моделирования систем управления промышленных предприятий : монография / А. И. Якимов. – Могилев : Белорус.-Рос. ун-т. – 2010. – 304 с. 3. Ларина Р. Р. Логистика в управлении организационно-экономическими системами : монография / Р. Р. Ларина, В. Л. Пилюшенко, В. Н. Амитан. – Донецк : ВИК, 2003. – 239 с. 4. Бабенко И. В. Управление оборотными активами: логистический подход : монография / И. В. Бабенко, С. А. Тиньков. – М. : ИНФРА-М. – 2011. – 168 с. 5. Хоббс Д. П. Внедрение бережливого производства: практическое руководство по оптимизации бизнеса / Д. П. Хоббс ; пер. с англ. П. В. Гомолко. – Минск : Гревцов Паблшер. – 2007. – 352 с. 6. Карімов Г. І. Інформаційні системи і технології в управлінні організаціями : монографія / Г. І. Карімов, І. К. Карімов. – Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2014. – 142 с. 7. Гаврилов Д. А. Управление производством на базе стандарта MRP II / Д. А. Гаврилов. – СПб. : Питер, 2005. – 416 с. 8. Бахурець О. В. Бізнес-моделі виробничо-логістичних ланцюгів при формуванні коопераційних зв'язків / О. В. Бахурець // Економіка розвитку. – 2010. – № 4 (56). – С. 67–71. 9. Шуремов Е. Л. Информационные системы управления предприятиями / Е. Л. Шуремов, Д. В. Чистов, Г. В. Лямова. – М. : Бухгалтерский учет. – 2006. – 76 с. 10. Гонtareва І. В. Вплив своєчасності відтворювальних процесів на системну ефективність розвитку підприємства / І. В. Гонtareва // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 2 (116). – С. 69–77.

References: 1. Oklander M. A. *Lohistychna systema pidpriemstva : monohrafiia* [The Logistic System of the Enterprise: monograph] / M. A. Oklander. – Odesa : Astroprynt, 2004. – 312 p. 2. Yakimov A. I. *Tehnologiya imitacionnogo modelirovaniya sistem upravleniya promyshlennykh predpriyatiy : monografiya* [Technology Simulation of Control Systems of Industrial Enterprises: monograph] / A. I. Yakimov. – Mogilev : Belorussko-Rossiyskiy universitet, 2010. – 304 p. 3. Larina R. R. *Logistika v upravlenii organizacionno-ekonomicheskimi sistemami : monografiya* [Logistics of Organizational Systems: monograph] / R. R. Larina, V. L. Pilyushenko, V. N. Amitan. – Donetsk : VIK, 2003. – 239 p. 4. Babenko I. V. *Upravlenie oborotnymi aktivami: logisticheskij podkhod : monografiya* [Management of Current Assets: Logistic Approach: monograph] / I. V. Babenko, S. A. Tinkov. – M. : INFRA-M, 2011. – 168 p. 5. Hobbs D. P. *Vnedrenie berezhlivogo proizvodstva: prakticheskoe rukovodstvo po optimizatsii biznesa / D. P. Hobbs; [per. s angl. P. V. Gomolko].* – Minsk : Grevcov Pabliher, 2007. – 352 p. 6. Karimov H. I. *Informatsiini systemy i tekhnologii v upravlinni orhanizatsiiamy : monohrafiia* [Information Systems and Technology in the Management of Organizations: monograph] / H. I. Karimov, I. K. Karimov. – Dniprodzerzhynsk : DDTU, 2014. – 142 p. 7. Gavrilo D. A. *Upravlenie proizvodstvom na baze standart MRP II / D. A. Gavrilo.* – SPb. : Piter, 2005. – 416 p. 8. Bakhurets O. V. *Biznes-modeli vyrobnycho-lohistychnykh lantsiuhiv pry formuvanni kooperatsiynykh zviyazkiv* [Business Models of Production and Logistics Chain in the Formation of Cooperative Ties] / O. V. Bakhurets // *Ekonomika rozvytku.* – 2010. – No. 4 (56). – P. 67–71. 9. Shuremov E. L. *Informatsionnye systemy upravleniya predpriyatiyami / E. L. Shuremov, D. V. Chistov, G. V. Lyamova.* – M. : Buhgalterskiy uchet, 2006. – 76 p. 10. Hontareva I. V. *Vplyv svoiechasnosti vidtvoriuvalnykh protsesiv na systemnu efektyvnist rozvytku pidpriemstva* [Impact Timeliness Reproduction Processes on the System Efficiency of the Enterprise] / I. V. Hontareva // *Aktualni problemy ekonomiky.* – 2011. – No. 2 (116). – P. 69–77.

Інформація про автора

Крохмаль Світлана Сергіївна – аспірант кафедри економіки підприємства та менеджменту Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (пр. Леніна, 9а, м. Харків, 61166, Україна, e-mail: obvorozhitelnaja@ukr.net).

Информация об авторе

Крохмаль Светлана Сергеевна – аспірант кафедри економіки підприємства і менеджменту Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (пр. Леніна, 9а, г. Харків, 61166, Україна, e-mail: obvorozhitelnaja@ukr.net).

Information about the author

S. Krokhmal – Postgraduate Student, Department of Economy of Enterprise and Management, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (Lenina pr., 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine, e-mail: obvorozhitelnaja@ukr.net).

Стаття надійшла до ред.
29.08.2015 р.